СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LII. Ч. 25. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, вівторок, 8-го лютого 1944. No. 25 NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, February 8, 1944. VOL. LII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

СИН ПРЕЗИДЕНТА РУЗВЕЛТА ЗАПОВІДАЄ НЕДАЛЕКИЙ КІНЕЦЬ ВІЙНИ В ЕВРОПІ

МАЯМІ (Флорида). — Лютенант Френклин Д. Рузвелт, син президента, прибув до Злучених Держав з Африки для направи воєнного корабля, на якім він служить. У розмові з газетними кореспондентами, одобрений управою фльоти, він висловив особистий погляд, що війна в Европі покінчиться в жовтні 1944. р. „Я надіюся, що моє найближче назначення буде на Пацифіку. Там ми тепер у підготовчій стадії війни проти Японії і треба довгого часу для розміщення війська, щоб побити японців. Вірю, що ніхто не буде говорити про мир, поки ми не опануємо саму Японію" сказав молодший Рузвелт.

АМЕРИКА ВИСЛАЛА 2,000 НОВИХ БОМБЕРІВ ДО СОВЕТІВ.

САНТА МОНІКА (Каліфорнія). — На підставі Ленд-Лізу Росія дістала більше ніж 2,000 нових бомберів для нападу. Це оголосило підприємство Доглес Еркрафт Компані, що будує ці бомбери. Приготовляють ще більше нових бомберів для Росії і вони будуть доставлені через Аляску.

ДЕМОКРАТИЧНО-РЕПУБЛИКАНСЬКА ВИБОРЧА ЛИСТА ДЛЯ ОСІННИХ ВИБОРІВ.

БОФАЛО (Ню Йорк). — Незалежна безпартійна газета „Курієр Експрес" в редакційній статті заявляється за спільну демократично-республиканську листу для осінних виборів. Газета ставить Рузвелта як кандидата на президента, а пропонує поставити якогось визначного републиканця як кандидата на віцепрезидента. Газета домагається „цілковитих вакацій від партійної політики в 1944 р." Одначе газета теж подає спосіб поступовання для будучого президента Рузвелта: Скоро він підпише европейське перемиря, має зрезигнувати на руки американської мирової делеґації, а полишити свому наступникови докінчення війни на Пацифіку і переведення мирової програми дома.

ПРОВІДНИК ЮНІЇ НЕ СЛУХАЄ ЗАЗИВУ ВОЄННОЇ РАДИ.

ДІТРОЙТ. — Урядовці незалежної юнії Мекеникс Едюкейшенел Сосаєті оф Амеріка дістали візвання від Воєнної Ради Праці з Вашингтону, щоб явилися на переслуханню і вияснили, чому не можна покарати 25,000 членів юнії за страйк. Метю Смит, ґенеральний секретар юнії заявив, що „чи з візванням, чи без візвання я не поїду до Вашингтону, навіть якби я мав піти до вязниці".

АМЕРИКАНСЬКІ ЛИТОВЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЛИТВИ.

НЮ ЙОРК. — Коло 500 американців литовського роду, що представляють міліон своїх спів-громадян в 21 стейтах Америки зібралися в суботу 5. лютого на конференцію в готелю Пенсилвенія і вислали з нарад до президента Рузвелта петицію з домаганням привернути незалежність литовській републиці. Своє домагання опирають американські литовці на засадах Атлантійського Чартеру. В петиції сказано, що американські литовці незвичайно схвилювані проголошенням пляном Росії позбавити литовців їхньої свободи й незалежности. Вони теж розпочали кампанію за пять-міліоновою позичкою в бондах Четвертої Позички.

ВОЛЕСОВА РАДА, ЯК НЕДОПУСТИТИ ДО ФАШИЗМУ В АМЕРИЦІ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС (Каліфорнія). — У промові, виголошеній на 5,000-нім зібранню з гаслом „Виграймо війну", виложив віцепрезидент Генрі А. Волес уклад післявоєнних сил в Америці. Він буде такий: До боротьби проти себе стануть три потуги: Великий Бизнес, Велика Праця і Фармері. Ті три великі сили можуть допровадити до заведення фашистівського ражіму в Америці. Щоб до цього недопустити, Волес дає такі способи: Треба завести розумну господарку і дати повне заняття робітникам, капіталови, та умовим працівникам. Теж треба подбати, щоб усі частини краю дістали підмогу до рівномірної розбудови після війни. „Коли згадані три величні не признають вищої потреби для існування пересічної людини, прийде між ними до конфлікту, бо всі вони мають велитенські засоби" твердив Волес.

ШПИТАЛІ ДІСТАНУТЬ 100% БІЛЬШЕ МАСЛА.

НЮ ЙОРК. — Федеральний уряд накопичив 130,000,000 фунтів масла і тепер випустить його велику частину для вжитку шпиталів. Водночас на чорному ринку появилося масло на 11 центів дешевше, ніж призначена ціна Бюром Адміністрації Цін. Звідомлють теж про великі припаси масла в дорозі з Арґентини.

Українці в Честер закупили Воєнних Бондів за понад $60,000

ЧЕСТЕР (Пенсилвенія). — В неділю 6. лютого б. р. відбулися в годині 5. пополудні збори в справі Четвертої Воєнної Позички в Українськім Католицькім Клюбі. Проводив нарадами гром. Ковальчик. Промвляли: Мистер Дерн, голва міської бондової кампанії, о. Білинський і Е. Рогач. Присутні закупили воєнних бондів на суму $32,000.

Того самого дня вечером відбулись наради в справі бондової кампанії в Українськім Народнім Домі. Нарадами проводив о. Мицик. Промовляв мистер Джан Кю, заст. предсідника Соншипбилдинґ Компані, де українка недавно хрестила корабель, а далі говорив мистер Фейт, повітовий ґолова бондової компанії, як теж мистер Дерн, та миссис Ричард, голова жіночої секції бондової кампанії. Бондів закуплено на суму $30,000.

Обидва зібрання були ведені в звязку з Українською Ударною Камнанією, веденою Українським Конґресовим Комітетом. Голова цеї кампанії, д-р В. Ґалан, промвляв на обидвох зібраннях. Продаж воєнних бондів в громаді далі продовжується.

ПІСЛЯВОЄННЕ ПЛЯНУВАННЯ ОБІЙМАЄ ВСІ ОКОЛИЦІ КРАЮ

ВАШИНҐТОН. — Із звітів, які дістає департамент торговлі виявляється, що песлявоєнне плянування обіймає всі частини краю. Над плянами праці й підприємств передумують спеціяльні комісії стейтові, міські та поодиноких місцевостей. Великі підприємства утримують спеціялістів до плянування перемін. Так, напр. у стейтах Нової Англії йшла перед війною продукція консумційних дібр у двох третинах для власних потреб. Тепер там продукція воєнна, а вже наладжена подукція післявоєнна із метою, щоб дві третини виробів були тривалими і служили для вжитку широких кол поза межами стейтів. В околиці Ню Йорку відносини наладнуються так, що після війни дістануть працю 25 відсотків населення понад заняття сперед війни. У філядельфійській окрузі, що обіймає південну Пенсилвенію, Делевер і південний стейт Ню Джерзі, праця зосереджена коло будови кораблів і літаків і тому буде йди до самого кінця війни. Але вже є пляни скорої переміни продуктивности. В околиці Шікаґа, до котрої належить теж Мишиґен та Ілинойс, велику вагу кладуть на забезпечення перед безробіттям, щоб бути готовими для перебудови фабрик на мирну продукцію.

Встановлено вже Комісаріят Заграничних Справ України

ЛОНДОН. — Московське радіо подало вістку, що Олександер Е. Корнійчук, котрий оноді зрезиґнував зо становища віцекомісаря заграничних справ советського союзу, став начальником заграничних справ автономної української републики. Цей комісаріят створено в суботу. Осібного комісаріяту для армії ще не створено.

Радіо додало, що створення осібного комісаріяту заграничних справ України послужить товчком для „приязного зближення" між українським і польським народом, головно як польський народ буде звільнений від „фашистівського ярма" й як повстане „нова демократична Польща".

Радіо дало наконець до зрозуміння, що порозуміння зпольським урядом у Лондоні советський уряд у Москві вважає неможливим. „Еміґраційний польський уряд нераз виявляв свої імперіялістичні про-фашистівські тенденції в політиці" і тому „ясно, що це виключає навіть можливість приязного порозуміння".

Натяки на те, щоствореня осібного українського комісаріяту заграничних справ має послужити для вирішування польсько-советського спору за границі, подала промова М. С. Гречухи, представника України на найвищій раді советів, коли Гречуха апелював до Сталіна прилучити до української території Холмщину, Грубешів і Замостє, котрі багато поляків уважає за приналежні до польської етноґрафічної території.

НІМЦІ КАЖУТЬ, ЩО НОРВЕЖЦІ БОЯТЬСЯ НАПАДУ РОСІЇ

Німецька Новинкарська Агенція донесла з Осла, що норвежці бояться, що Росія може пробувати інвазії через Норвеґію із півночі. Цей страх почався в Норвеґії на вістку про атаку німецьких підводних човнів на советський конвой барж до перевозу військ на дорозі до Мурмонська. Мовляв, норвежці питаються: де мали ці баржі висадити свої війська, як не в Норвеґії?

СОВЄТИ АТАКУЮТЬ БОЛГАРІЮ

ЛОНДОН. — Московське радіо виступило гостро проти болгарського уряду за дозвіл, даний німцям на вживання болгарських портів проти Росії.

До Каїра прийшли вісти про сутички між болгарськими й німецькими військами около міста Пловдіва.

З ІТАЛІЙСЬКОГО ФРОНТУ.

Снїги вкрили італійські поля, де восьма аліянтська армія держить лінію проти великих німецьких сил. На дальшім пляні британійська піхота йде на передні лінії. Ближче нас залога гармати дожидає приказу до акції.

РОСІЯНИ ЗАНЯЛИ РІВНЕ Й ЛУЦЬК

ЛОНДОН. — Совєтський уряд подав вістку про заняття міст Рівного, Луцька й Здолбунова, як також 200 інших місцевостей поза ризькою границею.

Зараз на другий день після цього звідомлення гармати в Москві стріляли знову на честь перемог червоної армії над німецькими військами в закруті Дніпра, де червона армія піймала була в пастку 10 німецьких дивізій, а де тепер „третя українська армія" під ґенералом Малиновським піймала коло Нікополя ще 5 дивізій.

РОСІЯ СКРІПЛЯЄ НАТИСК НА ФІНЛЯНДІЮ.

СТОКГОЛЬМ. — Російські літаки доконали в неділю вночі несподівано великий рейд на фінську столицю Гелсінкі. Внаслідок рейду в багатьох частях міста говорять великі пожари.

Кажуть, що понад сотка літаків брала участь у цьому рейді, котрий заскочив населення Гелсінкі неприготованим, хоча останніми часами говорено багато про потребу поготівля. Назагал фінці не надіялися такого рейду, бо казали, що Росія не схоче такими рейдами заганяти своїх симпатиків у табор фінського уряду. З тої причини тут пояснюють цей рейд як доказ, що Росія хоче дати фінцям до зрозуміння, що вони мусять вийти негайно з війни або рішитися на страшне знищення.

АМЕРИКАНЦІ ЗНОВУ БЮТЬ ПО ЛЕТУНСЬКИХ БАЗАХ.

ЛОНДАН. — Великі американські бомбовики били в суботу по кількох німецьких летнищах коло Парижа, а на другий день по інших німецьких летнищах у Франції, головно в околиці Па-де-Кале.

Менші британійські бомбовики заатакували нічччю Берлін та різні промислові міста в західній Німеччині, головно в Рурщині.

ЗАВЗЯТІ БОЇ В ІТАЛІЇ.

АЛЖІР. — Багато воєнних обсерваторів каже, що в Італії тепер ведеться найзавзятіша битва між Аліянтами й Німеччиною цілої цеї війни. Пята армія видно стрінулася з переважаючими силами коло Камполеоне та мусіла відступити на дві милі. На вулицях Касіна ведуться завзяті бої з посиленнями, які німці вислали в цю околицю.

Ворог з якоїсь невідомої причини бє з гармат по славному монастирі на горі Касіно, не дивлячися на те, що там відай находяться німецькі війська, котрі вживають монастиря як обсерваційної вежі.

ПОЛЬСЬКА ПАРТИЗАНКА РУХАЄТЬСЯ.

ЛОНДОН. — Польське підземне радіо подало в неділю вістку, що дня 1. лютого вбито на вулиці в Варшаві бомбою ґенерала Кучеру, німецького команданта Варшави, і 5 інших німців. У відплату за те німецька влада негайно стратила сто закладників, полишаючи їх тіла на вулицях для постраху, наложила на місто кару на сто міліонів злотих та заборонила населенню появлятися на місті по 5. годині.

ЗАКЛИКАЮТЬ ДО ПОВСТАННЯ В САВОЇ.

ЛОНДОН. — Британійська радіова корпорація передала заклик начальників Французьких Патріотів у Горішній Савої, у котрому взивається все французьке населення співпрацювати з ними. Всі мужчини Савої, що мають поховану зброю, мають негайно зголоситися до партизанських відділів.

ЮГОСЛАВСЬКІ ПАРТИЗАНИ ВИСАДИЛИ СІМ ПОЇЗДІВ.

ЛОНДОН. — Югославські партизани під маршалом Тітом розбили сім ворожих поїздів та заняли міста Кресево та Фойницю, що лежать на захід від Сараєва.

З Будапешту приходять вісти, що ґенерал Бабіч, що належав до хорватського ґенерального штабу та був звязковим між німецькими військами й хорватами, перейшов до партизанів маршала Тіта.

АМЕРИКАНЦІ ДОВЕРШИЛИ ЗАНЯТТЯ АТОЛУ КВАДЖЕЛЕЙНУ.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Цілий атол Кваджалейн, за виїмком кількох невеличких поясів землі, находиться вже в американських руках. Перемогу добуто без утрати одного корабля з воєнної фльоти та з малими втратами в людях.

Летунські атаки на ворожі позиції тимчасом зовсім не ослабають. Літаки, що мають свої бази на кораблях та на позиціях сухоземних військ, били по атолах Джалут, Мілі, Вотдже, Малоелап й Уджеланґ. Атака на останній являється найдальшим посуненням в глиб японських оборонних позицій.

Не перериваліся теж атаки на південно-західному Пацифіку, де атаковано далі Рабавл і корабельну плавбу коло Нової Ґвінеї й Нової Британії. До того „14. повітряна сила" вдарила по японському конвою з 9 кораблів, що підвозив війська й амуніцію до південно-східного Китаю та затопила певно з них шість, а можливо й сім.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
(Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською частиною)		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly)	

За здоровля цілого народу

Не так то дуже давно вважалося грубим нарушенням товариської пристойности згадати про полові недуги. Тільки лікарі говорили про них без запинки, „називаючи лопату лопатою", себто властивим імям; „звичайні люди" вживали різних оговорок, а „вище товариство" придумало для називання їх чомусь назву „товариських недуг" („сошел дизизз"). Кілька літ тому пішла в американським громадянстві кампанія за суспільну акцію проти полових недуг, а рівночасно кампанія за покінчення фальшивої стидливости в цій справі як з перешкодою в боротьбі зо самим лихом. І нині вже навіть у такій консервативній газеті, як „Ню Йорк Таймс" можна найти передовицю під наголовком „Сифиліс серед молодежі".

Заставив людей до повної відкритости в цій справі лячний стан суспільного здоровля під тим зглядом. На річній конференції Нюйорського Туберкулічного й Здоровного Союзу, на котру зявилося понад 3,000 делегатів з 118 організацій для охорони здоровля, виступила директорка одної з з таких організацій зо заявою, що за перших 10 місяців 1943. року в Ню Йорку найдено 132% більше занедужань на заразливий сифиліс, ніж у перших 10 місяцях 1941. року. І не є це справа самого Ню Йорку, говорила прелєгентка, бо „ми зовсім певно знаємо, що від початку війни зросло число занедужань на цю недугу по всему краю."

Що ці цифри вказують на велику небезпеку, ясно кожному, хто розуміє, що сифиліс це не куряча віспа, хто знає, яке страшне спустошення робить ця недуга в тілі й умі, і як вона відбивається не тільки на хорому, але й на потомстві, не тільки ближчому, але й дальшому. З таким лихом треба боротися на всі способи. і на згаданій конференції шукали передовсім за осередком поширення недуг. Підчас дискусії над засобами боротьби дехто говорив, гейби головними розсівачами венеричних недуг були проститутки. Лікарі відразу поправили цей погляд, стверджуючи, що головним розсадником венеричних недуг нині є полова розвезеність, якої зріст нині можна помітити не тільки в Ню Йорку, але й в цілому просто краю.

Зогляду на те при розгляді засобів боротьби з лихом поставлено справу широко. Д-р Софія Кліґмен, професорка медицини на Нюйорськім Університеті, виступила зо широкою програмою боротьби. Вказала, яку ролю в ній мусить відіграти родина, далі школа, наконець медицина. Найбільший тягар щодо охорони й лішення молоді, повинне, здавалосяб упасти на родину, але родичі, як відомо, не всі мають належне підготовання до цього. Таке підготовання може дати школа. Та навчити дозрілих родичів не так легко — без помочі збоку суспільности. Все громадянство мусить це зрозуміти, взятися до науки, а потім до акції.

Чи справді заноситься на зміну?

Від алянтських конференцій в Москві, Каїрі та Тегерані не минуло багато часу, але зате багато було сензацій. А всі вони—несподіванки з Москви.

Деякі несподіванки, як от напад совєтських „Звєстій" на Ватикан як „про-фашистівський", довів до цього, що такий прихильний Совєтам часопис як Ню Йорк Таймс, беручи Ватикан в оборону і заперечуючи правдивість совєтського закиду, нагадує Совєтам, що краще про такі справи їм таки не говорити. А це тому, що в часі, коли, згідно з совєтським закидом, Ватикан мовчав і не протестував, як Мусоліні ударяв Францію у спину, то совєтський уряд, пише Ню Йорк Таймс, продавав Гітлерови воєнні матеріяли...

Отже ніби краще таки мовчати в таких справах!

Та найважнішою несподіванкою, що найбільше всіх вдарила і зацікавила, то таки є та, що Верховний Совєт змінює совєтську конституцію в такий спосіб, що надається 16 републикам, що входять в склад Союзу Совєтських Соціялістичних Республик, більшу автономію в справі краєвої оборони і заграничної політики.

У диктатурах все приходить несподівано. З цього боку теж і ця совєтська „бомба" є природнім явищем. Хоч таким, що здивувало не тільки цілий світ, але йті всі народи, що є в Совєтах. Що думають народи під Совєтами, то не знаємо, але що думають в Америці чи Англії про цю несподіванку, то вже відоме, оскільки про такі справи взагалі можна щось путнього сказати, бож тут іде про несподіванку, до якої ніхто не був приготований.

Чи не 16 Сталінів?

Англьосаксонський світ глядить на ту несподіванку і ті „переміни" в СССР в першу чергу з цього боку, чи це не буде якоюсь перешкодою в дальшому веденню війни, головно в боротьбі з Гітлером. Назагал панує переконання, що це тій боротьбі не перешкодить. А це під теперішню пору найважніше.

Дехто підозріває, що Совєти готуються заключити сепаратний мир з не-гітлерівською Німеччиною, але більшість в таке не вірить. Зате добачує щось інше. А саме далекосяглі політичне потягнення Совєтів, якого ціллю є не тільки закріпити теперішнє і так уже сильне міжнародне становище Совєтів, але ще його сильно поширити. Що більше: іде тут ще й про територіяльне побільшення Совєтів. І то не тільки такими краями як Естонія, Латвія, Литва, чи Західна Україна і Західна Білорусь, але цілком новими: Фінляндія, Польща, Чехословаччина, Румунія, Болгарія, Югославія, а навіть Перзія. Словом: іде про нову совєтську імперію від Ледоватого океану до Індійського океану і Середземного моря; від Карпат до Камчатки.

Лондонський кореспондент Ню Йорк Таймс-у пише про це скромно, бо тільки про СССР від Стетину на Балтику до Триєсту на Адрійськім морі. Але чи й це багато не говорить?

Та щоб таке могло здійснитись без проливу крови і колізії з іншими членами Об'єднаних Держав, головно з Великою Британією і Злученими Державами Америки, то всі ті пляни треба прибрати в якусь приємливу форму і так їх предложити Мировій Конференції, що відбудеться по вигрі Аліянтів. Значить, що треба скріпити голос Совєтів на тій Конференції. І то скріпити не тільки числом, але й домаганнями, які будуть ставити поодинокі совєтські республики ради своєї забезпеки, чи може й інших цілей.

Та все те, очевидно, буде далі зливатись в одним центрі — в Москві. І в одній голові — в Сталіна. Ось і тому один з славних американських картуністів нарисував тепер наради майбутньої Мирової Конференції в той спосіб, що за столом бачимо президента Рузвелта і британського премієра Черчила, а далі 16 Сталінів...

Ось так малаб вирішуватись совєтська сфера впливів в Европі й в Азії. Булаб обоснована вона тим, що Совєти, як й інші потуги, мають право домагатись, щоб їхні границі були забезпечені, а Росія щоб граничила з приязними їй державами. Бо тоді, як це інтерпретує чехословацький президент на вигнанню, д-р Едвард Бенеш, не буде вже місця в Европі для другого Мінхену.

А що Бенеш саме приїхав до Лондону з Москви, то він ще найбільше знає, що властиво означають найновіші совєтські переміни.

Про нову ролю України під Совєтами

Один з редакторів часопису Ню Йорк Таймс, підходячи жартобливо, а трохи з сарказмом, до найновіших перемін в Росії, доракує президентови Рузвелтови вже тепер готовити 16 нових амбасадорів до совєтських 16 автономних республик. Каже, що як докому буде задалеко бути амбасадором десь там в Гімалаях над якимсь гірським племенем, то може стати амбасадором Совєтської України, що має сорок міліонів мешканців, або Карело - Фінської Совєтської Республики з 469,100 мешканцями...

Вже з такого писання видно, як двозначно глядять на політично-дипломатичну совєтську бомбу ті, що думають, що вона задумана вдарити головно Велику Британію та її панування, а не давати справжню автономію совєтським народам.

Та Асошіейтед Прес подає ще й щось іншого. Пише, що в Лондоні думають, що Сталін береться будувати „словянську імперію", як опору проти Німеччини, та що в тих панслов'янських плянах Україна відгравати́ме головну ролю. На це натякнув теж і Бенеш, коли заявив, що. іде до слов'янської спілки, зложеної з Росії, Польщі й Чехословаччини, що „забезпечить мир в східній та центральній Европі".

З тими плянами звязують далі й резигнацію А. Е. Корнійчука з становища совєтського заступника комісаря заграничних справ. Кажуть, що він тепер стане совєтсько-українським комісарем заграничних справ, себто, що Україна буде повернута назад до того становища, яке займала до 1923 року, коли мала свій власний заграничний секретаріят, що заключав договори, як от в Ризі з Польщею, чи інші.

Ще далі говориться і про те, що українці є ближчі словянам як москалі, бо звязані тісніше кровно й культурно з поляками і чехами як москалі чи інші народи Совєтського Союзу. А з цього заключають, що саме Україна може лекше зговоритись з іншими словянськими народами і, очевидно, притягнути їх до Совєтського Союзу.

Ось ту нову совєтську політичну місію мав би тепер виконувати Корнійчук, на спілку з своєю дружиною, полькою Вандою Василевською. Про нього пишуть з Лондону, що саме він надається якнайкраще до такої „словянсько-совєтської" пропаганди.

Зприводу ось таких подій, заговорено, в Лондоні, теж і про „український патріотизм", який істнує і постійно змагає піднести становище України. Але важне й те, що кажуть, що Сталін уже тепер не боїться за розбиття Совєтів, тому і може говорити про більші права для „совєтських республик".

Ніхто не знає дійсної правди.

Отсе все це тільки голоси і здогади, або офіційні совєтські заяви. Ні один здогад не є повною відповідю. Бо треба припускати, що за тими новими перемінами в Совєтах криється багато дечого, про що ніхто не знає крім самого Сталіна і можливо двох чи трьох його найближчих дорадників. Ті, що кажуть, що знають Сталіна, є той думки, що він з своїми найважнішими плянами скривається і рішучо їх нікому не виявляє. А як щось зачинає, то там заскакує навіть своїх найближчих.

А далі: Сталін ніколи не поступає так, щоб мав одну річ на приміті. Звичайно він має різні комбінації. І так треба глядіти і на його крок в справі зміни совєтської конституції й побільшення автономних прав совєтських республикам. Оскільки таке наступило, про що пишуть і що Москва заповідає, то це, очевидно, булоб поступом, бож говориться навіть про окремі національні армії. Ось таке поведення безсумнівно окріпилоб Совєти. Але хто знає совєтську дотеперішню дійсність, той мусить бути осторожним, хоч хотів би бути найбільшим оптимістом. Він мусить пождати, як це все буде виглядати в дійсності.

КОМУ НАЙДОБРО?

В канадійськім часописі „Український Голос" з 2. лютого б. р. поміщено допис п. н. „Другий Конгрес Американських Українців". Подані там вісти, як пишеться дійшли „приватною дорогою".

Припускаємо, що в редакції була добра інтенція, коли поміщала цей допис. Не дорікаємо їй, що шукає „приватних доріг", якщо вважає, що ця дорога ліпша. Коли іде про нас, то ми думаємо, що коли пишеться, наприклад, про канадійські відносини, то таки краще подавати те, про що отверто пишеться в канадійсько-українських газетах. Хоч можна припускати, що воно не конче так все є, як ті газети передають, бо може часом дещо збувають мовчанкою, а дещо перебільшують, або зменшують, відповідно до цього, хто, що й про кого пише. Але й „приватна дорога" буває нераз дуже добра, щоб краще орієнтуватись. Та тільки тоді, якщо вона правдива, якщо подає якусь подію вірно принайми в основі. Та такого не можна сказати про те, що написав „Український Голос" про Другий Конгрес Американських Українців.

З цього, що написане в У. Г. про Другий Конгрес Американських Українців, виходить, що цей, що це написав, не був на цім конгресі, а тільки належав до тих, що десь щось плянували, що десь з кимсь робили якісь передконгресові коншахти, про які наш загал в Америці нічого не знав і досі не знає. Хіба може з цього канадійського допису догадуватись, що хтось щось плянував разом з Федерацією Українських Організацій в Дітройті про якусь Раду Американських Українців як „український демократичний осередок". А далі, що хтось щось пропонував Українському Конгресовому Комітетови, зокрема щодо вибору осіб, які малиб входити в нову управу Українського Конгресового Комітету.

Але можливо, що це фантазія, що хтось десь щось комбінував. Український загал про ці речі ніщо не чув перед Конгресом. Оскільки знаємо, то ніхто не вів ніяких коншахтів збоку екзекутиви Українського Конгресового Комітету. Зате було у всіх дійсно правдиве намагання перевести реорганізацію У. К. Комітету чисто громадським способом. Говорено тільки про добру волю іти на якнайдальші уступки, щоб тільки скріпити організаційні ряди для дальшої праці.

Тільки на самому конгресі був спротив проти диктаторських намагань кількох одиниць — диктувати загалови. Тому, якщо хто вважає, що диктат одної чи двох осіб повинен був на конгресі заважити, та що таке поведення треба назвати „поступовим", то інформація „Українського Голосу" є до певної міри правдива. Та як хто схоче поставитись до цього обєктивно, то мусить ствердити, що делегати, що прибули на Другий Конгрес Американських Українців, таки не були зацікавлені у тих коншахтах, які десь мали бути, як це виходилоб з канадійського допису, а розбирали справи чесно й по громадянськи. Значить що кожного й все вислухали, а вирішували так, як вирішувалаб кожна шануюча себе суспільність, що розуміє вагу моменту і вміє оцінити справжню вартість організацій чи одиниць. Ще треба додати, що й мораль відгравала тут ролю! Цеж зїхались господарі, представники організацій з різних громад! Тому й не могло піти так, як собі цього бажають комуністи і комунізуючі, щоб вбивати їх, коли вони бють роками і далі не перестають, а яких якось досягти не годні, бо душа нашого громадянства є чесна...

Хто хоче зрозуміти почування американських українців і серед них та з ними працювати, той мусить теж і це знати, що є загальний нахил до уступок, до обєднання сил, а поти розбивання і диктатури, з чийого боку вона не виходилаб. Другий Конгрес Американських Українців, коли іде про його законних аранжерів і загал, не був вислідом якихсь коншахтів. Він був відданий у руки загалу в повному слова того значенню. І саме тому, що була така велика свобода, могло бути місця і для найбільш крайної „опозиції", що як виходилоб з канадійської газети, щось десь плянувала.

Другий Конгрес Американських Українців відбувся. Час докаже, що він є позитивним вкладом в американсько-українське життя. Тільки треба нововибраній управі взятись за працю, а вона одинока заважить. А хто хоче тій праці допомогти, так хай принаймні не поширює неправди про Другий Конгрес Американських Українців, ні тут, ні в Канаді. Бо ширити неправди є кому. Це вже робить віддана большевицька пропаганда.

ОЛ. ЛУГОВИЙ — Права автора застережені

ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИПЯТИ

Історична повість з часів Хмельниччини.

20)

На диво, татарин заговорив мішаною українсько-білоруською мовою:

— Не вбивайте мене! Я християнин і православний. Все по доброму розкажу, що знаю...

— Тож кажи, — підохотив його козак. — Не бійся, злого тобі від нас нічого не станеться. Чого ти їхав на Дніпро?

— Служба! Нас вислали розвідати околицю. Я й не думав, що тут козакам попадуся у руки. В литовській армії мабуть ніхто не знає, що козаки поблизу...

— Хто вас вислав? Хто ці їздці? — показав старший рукою на гусарів. — Чи не князь Радзивил, часом?

— Так, сам князь Радзивил. Його вся армія стоїть у лісі в півмилі звідси. Князь з гусарами та своїми вищими офіцирами оглядає місцевість.

— Сам князь, кажеш? Ну, то й нам нічого, хлопці, баритись! До човна! — розпорядився старший.

— А з конем як? Чей не пустимо, щоби йшов до литвинів? — спитався третій козак.

— До човна привяжемо. Через Дніпро перепливе, чейже.

— То ви десь за Дніпром? Я думав, що з Брагина. Булоб небезпечно, бо на Брагин поїхав, мабуть, вже кінний корпус в 1,200 коней. Моглиб попастися їм у руки... — перестерігав полонений.

— А на Бабицю пішло яке литовське військо? — поцікавився старший.

— На Бабицю ще з Річиці виїхала кінна хоругов ротмістра Лазецького, а нині рано вислано йому на поміч ще пять райтарських ескадронів в команді поручника Павши. Армія ще сьогодні підійшлаб під Лоїв, але підждає піхоту. Там ще не знають, де зустрінуться з козацькими силами.

— То й добре! Підем, мосці пане, з нами. Вибачай, що тебе не розвяжемо, аж доки в наш табор не доставимо! — вибачувався старший. — Розкажеш, те що знаєш, нашому панови полковникови. Так до човна, хлопці!

Полоненого посадили в човен, посідали до весел самі. Розгнуздавши коня козак потягнув його за повідця. Кінь впирався, поки не стратив землю під ногами, а далі легко поплив за човном через Дніпрову бистрину.

День вже на середині ріки козаки почули слова молитви, з якою литовські й польські вояки вже сотки літ виступали в походи: — „Здровась Марія, ласкис пелна". Цю молитву підхопили гусари з білоруської православної шляхти, й співали по своєму, наслідуючи литвинів: „Богородзіце, Дзевіце, Пані руського краю" — почали вони й собі. Та пісня раптово урвалася. Козаки переплили через Дніпро й зникли за валом. Не минуло півгодини, як від полковника Подобайла полетіли на Любеч гінці. Дорога на Любеч-Брагин була хоч дальша, за те безпечніша. Відпадала непевність, що гінці дорогою натраплять на висланий литовський Радзивилом під Брагин литовський корпус.

Побоювалися литовські сили козаки, боялися козаків і литовці. То стражник Мирський заборонив гусарам співати, щоб пісню не виявити своєї присутности під Лоївом козакам, словами:

— Пильнована ваша побожність, мосці панове, але молитись не час. Хамство не оцінить вашої побожности. А виявляти себе перед ворогом хочби й молитвою навіть, є гріхом.

— Хто знає, де хамство обертається! Може за Припяттю? — зухвало відповів ротмістр Коморовський.

— А може й тут, поблизьку! — суворо обірвав його батько.

Гусари стихли. Полониною підїздили до напів спаленого міста. В місті не дзвонили дзвони, не виходило з радісними окликами, чи благаннями помилування у грізного князя населення, як було скрізь досі, — в Слуцьку, в Бобруйську, Ігумені, Мозирі й Річиці. Околиця опустіла, місто іспалене. Тиша бурилася лиш диким, жалібним виттям зачувших людей псів. На візді у місто через дорогу перебіг чорний здичавілий кіт. Кіт і виття собак пригнобили гусарів до тої міри, що зовсім неохоче вїздили у місто. Й вища старшина підпала впливови віщого лихо ворожби.

— Це сатана! — полетіли шепоти.

— А може дух Хмельницького? Завертаймо!

— Нас-же у цьому місті велике нещастя! Чорний кіт — осторога перед смертю!

— Вертаймось, ваша княжа милість, — прохав стольник Гонсевський. — Чорні коти віщують смерть, чи нещастя. Життю вашої княжої милости загрожує велика небезпека. Сьогодні й важкий день до того, понеділок!...

Радзивил засміявся: — Не бійся, машмосць, пане стольнику Корвин-Гонсевский, нещастя не станеться! Не вірю я в ніякі страхи, ні в котів, білих чи чорних, однаково. Біг кіт, бо мусів. А колиб і дійсно кіт віщував нам смерть, то що? Боже призначення значить таке. Вперед!

Знову поїхали. Повільно підїхали до середини міста. Нікого живого не знайшли. Через майдан проїхали до руїн спаленого козаками замку. Вітри розвіяли по усій околиці попіл з нього, дощі поприбивали обгорілі головні. Вціліла тільки камяна основа замку, та невеликий вал довкола. Руїни давали зрозуміти, що козаки тут хоч були, та вже давно, може тиждень тому, а може й місяць. Були, спалили замок й не зіставили ніякого знаку, де вони поділися.

(Дальше буде).

ЛИСТ ДО „ГРОМАДСЬКОГО ГОЛОСУ", ТА ЯКА ЙОГО СТРІНУЛА ДОЛЯ

Вступна завваrа: Часопис „Громадський Голос" помістив в числі з 15. листопада 1943 року повно неправдивих інформацій про мій доклад на Зїзді Істориків Центральної та Східньої Европи, що відбувся в Ню Йорку 29. та 30. жовтня 1943. У відповіди на те я вислав до редактора „Громадського Голосу" листа, в якому спростовував помилки. Та редактор Г. Г. не тільки що не вважав своїм редакторським та джентельменським обовязком дати слово противній стороні, ним зачепленій, і лист помістити таким, як він вийшов від автора, але понакручував його на свій лад, додаючи ще нову брехню, зачерпнену з большевицьких У. Щ. Вістей, немов я є членом Польського Наукового Інституту в Ню Йорку. Ось та справа була вже виснена на сторінках нюйорської газети Ворлд-Телеграм, а тепер змушений я оголосити вцілости ще й мого листа до „Громадського Голосу", щоб правда вийшла наверх. — Проф. М. Чубатий.

Лист звучав так:

Вельми Шановний Пане Редакторе!

В числі 22. Громадського Голосу з дня 15. падолиста помістили Ви статтю під заголовком "Grecko-Kat. Profesor z Malopolski Wschodniej", яка у цілім тоні та в подробицях містить помилкові інформації. Я склонний вірити, що Ви Пане Редакторе помістили цю допись непоінформовані як слід, тому прошу о поміщення мого вияснення, яке конечно потрібне для морального здоровля серед американсько-українського громадянства, щоб не ширилося баламутство у нинішні історичні часи, які теж глибоко заторкають долю українського народу.

Насамперед щодо назви установи, в якій я працював на Західній Україні. Ця установа називається урядово: „Греко-Католицька Богословська Академія у Львові". Річ природна, що на офіціяльнім запрошенні до вченого світа назва установи мусить бути подана вірно такою, якою вона є у списах наукових установ, а не такою як комусь бажалося би. Підфальшування назви самої установи робилоб мене чоловіком неповажним. В часописнім дописі можна собі позволити на уживаний поточний спосіб в Америці; того не можна робити на офіціяльних письмах.

На тему доцільности надання такої назви самій установі Екс. Митрополитом Андреєм по глибокій нараді з українськими науковцями та на тему правного стану тої установи в Польщі, не стані з Вами дискутувати, бо є переконаний, що Ви як людина світська на тих річах не розумієтеся. Ця назва нідібрана саме в інтересах української нації.

Подаючи непідфальшовану назву установи наївністю булоб говорити, що хтось хотів укрити свою національність, коли тема мого викладу була напечатана виразно: "Problems of Ukrainian Historiography" — Проблеми Укбаїнської Історіографії.

Так як було подано у „Свободі", технічною стороною уряджения того зїзду займався Польський Науковий Інститут на поручення членів **Федерації Істориків Східної Европи,** які тепер перебувають в Америці. До тої установи належали наукові товариства різних народів, між ними також два українські наукові товариства: Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові та Історично-Фільольогічне Товариство в Празі. Поза технічною сторінкою вишукання саль, розіслання запрошень цей інститут не мав ніякої більшої ролі. Сам зїзд закінчився обновленням діяльности Федерації, що поручено навіть не Польському Інститутови, тільки чехови проф. Одложілекови, місто-предсідникови Федерації. Втікати від міжнародних зїздів тільки тому, що там є й поляки, це виразна шкода для українського народу.

В Громадськім Голосі написано таке товстим друком: „В цілім рефераті про переслідування української науки перед теперішньою війною професор Чубатий ані одним слівцем не згадав про переслідування української науки польською владою".

Написане є слово в слово незгідне з правдою.

Поперше реферат не мав теми про переслідування української науки, тільки мав тему „Проблеми Української Історіографії". Не був це реферат політичний, бо на наукових зїздах таких рефератів ніхто не виголошує, тільки науковий. Я мав говорити про розвій української новочасної історичної науки та про істориків. Колиб я на науковім зїзді істориків став говорити про переслідування української науки, дебудь, отже на тему політичну, я осмішив би себе як історика, та мій український нарід перед ученим світом.

Колиж йде про саму тему, у моїм рефераті я з повною національною гідністю представив модерні погляди українських істориків і на ролю Москвовщини і їх погляди на ролю Польщі в житті українського народу та працю і долю поодиноких істориків. Зацитована в Г. Г. записка є прямо видумана, бо на моїм рефераті ні редактор, ні ніхто з українців не був присутний. Реферат буде печатаний в англійській мові й тоді громадянство побачить яку корисну інформативну роботу для українського народу в Европі серед американського вченого світа зробив я своїм виступом на зїзді.

Невідомо мені, з якої причини накинувся автор дописи на мене за ворогування проф. Томашівського з проф. Грушевським, коли проф. Томашівський мені ні брат і сват. Дивно, що редакції Г. Г. невідомо, що навіть мої історичні погляди діяметрально розходяться з поглядами проф. Томашівського. Мої відносини до мого вчителя проф. Грушевського все були найбільше льояльні аж до його трагічної смерти, дарма, що ми політично розходилися.

Допись Г. Г. представила Науковий Зїзд Істориків Центральної та Східної Европи чисто як польську імпрезу, це не є згідне з правдою. Поперше, на 14 чинних учасників зїзду з рефератами було 8 американців, один бельгієць, один чех, один естонець, один югословянин, один українець і тільки один поляк. Провід зїзду спочивав в руках найбільше науково авторитетної особи на американськім континенті, в руках д-ра Ліленда, Директора Америкен Кавнсил оф Лірнед Сосаєтіс та президента Міжнародного Комітету Істориків. Побіч д-ра Ліленда другу з черги поважну ролю відгравав чех, проф. Одложілек, науковий дорадник уряду д-ра Бенеша, далекий від польонофільства, навпаки, радше совєтофільсько наставлений.

Пан редактор Г. Г. закинув мені, чому я слова не згадав про Тайний Український Університет у Львові на зїзді істориків, де говорили про історію, а не про приватні університети. Так Пане Редакторе, пустого слова там, де не не є на місці, я не сказав. Натомісць я не словом, але ділом віддав свій довг супроти Українського Тайного Університету у Львові краще як хто другий, як професор того тайного університету, член його Сенату та член Кураторії, що утримувала той університет при житті, остро переслідуваний польською владою. Саме проф. Чубатий належав до найбільше чинних українських науковців, що цю установу створили та утримували при житті і наражався на польські переслідування тоді, як другі спокійно сиділи собі в Берліні, там, де не було польського переслідування.

З кінцевої замітки Г. Г. виходилоб, що мій виступ на тім зїзді істориків був шкідливий для української справи перед світом. Так може думає пан редактор „Громадського Голосу", натомісць іншої думки є один з професорів університету на цім континенті, англьо-саксонець, приятель українського народу. В звязку з моїм виступом на цім зїзді, він написав до мене таке:

I was most interested to hear that you had given a paper on the "Problems of Ukrainian Historiography". I have long felt that Ukrainian litareture and historiography were not receiving their share of attention and study. **I am therefore particularly glad that you are among us and able to contribute so splendidly to this aspect of American intellectual life.**

По українськи: „Мене незвичайно заінтересувало довідатися, що ви дали виклад на тему: Проблеми Української Історіографії. Я вже віддавна відчував, що українська література та історіографія не здобули собі тут належної уваги та студій. **Тому я зокрема радий, що Ви є поміж нами та є спосібні так світло давати свій вклад в цю сторінку американського духового життя".**

Погляд того вченого англьо-саксонця трохи розходиться з поглядом пана редактора Громадського Голосу.

З належною пошаною

Микола Чубатий.

Завваrа: Раджу тепер порівняти напастливу писанину аж у двох числах Г. Г. на цю тему з оцим виясненням, а тоді громадянство зрозуміє, яку то „українську" роботу розвів цей новий москвофільський часопис серед американських українців.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАННЯ ДО НЬОГО ЯКНАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ

І ВОНИ ПЕРЕХОДЯТЬ ВИШКІЛ. В одному таборі для вишколу „Спарс"-ів у Пам Бічу, на Флориді, ці дівчата, що служать при прибережній сторожі, переходять через строгий курс тілесних вправ.

МАРК ТВАГН.

Інтервю з кореспондентом

Сильний, гарний та звинний юнак сів у крісло, яке я подав йому й заявивши, що він приходить від „Денного громобиття", додав:

— Надіюсь, що ви не розгніваєтесь: я прийшов до вас з кількома питаннями як кореспондент.

— Як що?

— Кореспондент.

— Гм! вже знаю. Так... так. Гм! Так... так.

Того ранку я почувався трохи зле. Здавалось мені, що мій дух був справді під мрякою. Але я відразу пішов до скрині з книжками й шукаючи там шість чи сім хвилин я зрозумів, що мені залишається тільки знов звернутись до юнака. Я спитався:

— Як ви це пишете?

— Що як пишу?

— Кореспондент.

— Господи Боже! Чому ви хочете написати це слово?

— Не хочу його написати; я хотів би тільки знати, що воно означає.

— Ах, це справді дивно, їй-Богу! Можу вам сказати і скажу вам, що воно означає: коли... коли...

— О, гаразд, гаразд. Це вистачить, буду вам дуже вдячний.

— Кор-кор-рес-рес, кореспо...

— Пишете отже з одним „р".

— Очевидно!

— О, тому це дало мені стільки марної праці.

— Ах, дорогий пане, як писалиб ви?

— Ну, я... я... ані сам не знаю. Я взяв науковий слівник та глядав і шукав взадуʼв додатку думаючи, що знайду його там між образками. Але я маю дуже старе видання.

— Ах, шановний пане, того образка не знайшлиб ви і в найновішім вид... пане добродію, прошу вибачення, не маю наміру вас образити, але ви не здаєтесь мені таким... таким... інтелігентним, як я надіявся. Не візьміть за зле... прошу, тільки не візьміть це за зле.

— О, прошу, не прохайте вибачення! Вже часто говорили мені люди, що нерадо підлизуються, бо й не мають чому підлизуватись, що я в цім огляді подивугідний. Так... так: усі говорять про це з радістю.

— Дуже радо вірю. Але, щоб я не забув іще про одне питання. Ви знаєте безсумніву, що тепер стало звичаєм у журналістів та репортерів звертатись з питаннями до кожної особи, що стала славною.

— Справді? Про це я ще ніколи не чув. Це дуже цікаве. Як і навіщо це робиться?

— О! ну... ну... ну... це відстрашує) ...Требаб в деяких випадках робити це під загрозою; однак звичайно робиться це так, що журналіст ставить запити, а запитаний відповідає на них. Тепер це в моді. Чи дозволите мені, щоб я поставив вам кілька запитів, з яких для публики зійшлоб належне світло про найважніші сторінки вашого громадянського і приватного життя?

— З охотою... з охотою. Хоч я маю дуже злу память, але думаю, що вам на цім не дуже залежить. Себто, я маю нетривку память... дивоглядно неточну. Деколи втікає навскач, а деколи требаб чекати і чотирнацять днів, щоб вона пригадала собі, що треба. Це мені осоружне.

— О, це не шкодить, але колиб ви постарались зібрати її докупи.

— Постараюсь. Зберу ввесь свій ум і думки.

— Дякую. Чи можу почати?

— Можете.

Питання: Кілько вам літ?

Відповідь: Девятнацять, в червні.

Пит.: Справді? Я думав, що ви маєте трицять пять або шість. Де ви народились?

Відп.: в Мізурі.

Пит.: Коли ви почали писати?

Відп.: В 1836 р.

Пит.: Що? Як це можливо, коли ви маєте ледви девятнацять літ?

Відп.: Не знаю. Воно і мені видається якось дивним.

Пит.: Справді видається. Кого ви вважаєте найвизначнішим мужем, якого ви спізнали?

Відп.: Арона Бера.*)

Пит.: Але Арона Бера ви не могли ніколи пізнати, коли ви маєте тепер девятнацять літ...

Відп.: Ну, коли ви знаєте про мене більше як я, то чому ви питаєтесь мене?

Пит.: Це мені тільки так прийшло на думку, нічого іншого. Як ви познайомилися з Бером?

Відп.: Ну, я був випадково на його похоронах і тут він мене напімнув, щоб я так не кричав, а...

(Кінець буде)

*) Полковник Арон Бер, заступник през. Джеферсона, що визначався тим, що 12. липня 1804 р. застрілив у двобою Олександра Гамилтона, співосновника конституції Злучених Держав Північної Америки.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

This photo taken at Stamford, Conn., shows school children "stamping out" Hitler with War Stamps on the street on front of the Greenwich Trust Company.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

NEW YORK, N. Y.

The disclosure by the Army of the horrible and unconscionable treatment of our boys who were captured by the Japanese on the fall of Bataan and Corregidor leaves one speechless with horror. Among those who suffered were American boys of Ukrainian descent.

Now that the nature of our enemy has been revealed, it is manifest that we purchase bonds to our utmost. By doing this, we are not only insuring an early victory, but an early retaliation for the cruelty inflicted on our boys.

The American-Ukrainian Committee of the Treasury Department is desirious of compiling complete records in the purchase of War Bonds throughout the State of New York" and to this end, cards are being distributed to the various organizations for the use by their respective representatives to indicate the amount of War Bonds purchased by each individual or organizaton.

If no cards are available, please address your communications to Mr. Stephan J. Jarema, Chairman, Ukrainian-American Committee, 32 Broadway, New York, N.Y.

Our goal is $2,000,000. We have reached more than 50% of it. Let's go over the top by making the bonds of today the bombs of vengeance for Bataan and Corregidor.

ПІДПИРАЙТЕ БИЗНЕСМЕНІВ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ", А ТИМСАМИМ ПІДІПРЕТЕ „СВОБОДУ".

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ТАРЗАН, ч. 916. Подвійна атака.

Як націстичні вояки наставилися стріляти на Тарзана і слонів, ззаду на них впали стріли.

Це нападала піхота Тарзанова, що прорвалася в табор через діру в плоті, зроблену повзом.

Як націсти обернулися лицем до нової небезпеки, слони вдарили на них.

Тимчасом націсти, котрих Тарзан виманив у ліс, бачили луну пожару табору. „Вертаймося. Скоро"! крикнув командант.